

Broj: UPI-05-23-256-2/09 SN
Sarajevo, 30. 12. 2009.

„AMITEA“ d.o.o.
Bišće Polje bb – Mostar
88 000 Mostar

U prilogu ovog akta je Rješenje o izdavanju okolišne dozvole investitoru „AMITEA“ d.o.o. Mostar, dozvole za minihidroelektranu „Kraljuštica 3“ 4,052 MW na rijeci Kraljušnici, Općina Konjic.

S poštovanjem,

MINISTAR
Dr. sc. Nevenko Herceg

Dostaviti:

- „AMITEA“ d.o.o. Mostar
- Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša HNK
- Općina Konjic
- ⊖ dokumentaciji
- arhivi

Broj: UP-I/05-23-256-2/09 SN
Sarajevo, 20. 12. 2010.

21. 12. 2010.
[Signature]

Federalno ministarstvo okoliša i turizma, rješavajući zahtjev "AMITEA" d.o.o. Mostar za izdavanje okolišne dozvole za malu hidroelektranu MHE "Kraljušćica 3", a temeljem članka 71. Zakona o zaštiti okoliša („Sl. novine Federacije BiH“, broj: 33/03), članka 24. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti okoliša („Sl. novine Federacije BiH“, broj: 38/09), članaka 3. i 4. Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolišnu dozvolu („Sl. novine Federacije BiH“, broj: 19/04) i članka 200 Zakona o upravnom postupku („Sl. novine Federacije BiH“, broj: 2/98), d o n o s i:

RJEŠENJE

1. Izdaje se okolinska dozvola preduzeću „AMITEA“ d.o.o. MOSTAR, za malu hidroelektranu – MHE "Kraljušćica 3" instalisane snage 4,052 MW, koja je locirana na rijeci Kraljušćici, Općina Konjic.

2. Objekti/instalacija za koje se izdaje okolinska dozvola:

- zahvat vode (Tirolski tip) na koti 497,0 0 m.n.m., sa srednjim godišnjim proticajem 2,03 m³/s,
- derivacioni (dovodni) cjevovod u dužini od 3705,25 m, i
- strojara sa jednom Pelton turbinom na koti 203,07 m.n.m., generatorom, transformatorom, kao i pratećom opremom.

2.1. Zahvat vode

Vodozahvat predstavlja građevinski objekat izgrađen uglavnom od betona a obezbjeđuje zahvatanje vode, njeno prečišćavanje, odvajanje nanosa i omogućavanje preliva viška vode. Zahat vode u koritu rijeke Kraljušćica, neposredno ispod sastava vodotoka Stojakovića potok I Gobelovske rijeke, ispod naselja Stojakovići. Na ovom dijelu je korito Kraljušćice nešto šire (12 m), što omogućava smještanje kompletnog zahvata. Planirani zahvat, koji je uobičajen za ovakve objekte, poznat je kao Tirolskitip zahvata dimenzija 16,00 x 25,5 m. Na zahvatom dijelu praga, koji služi za evakuaciju velikih voda, predviđen je Paršalov preliv za ispuštanje biloškog minimuma. Prag vodozavata ima visinu 1,8 m I to je u suštini nova kaskada na vodotoku, koji radi velikog prirodnog pada I geomorfoloških karakteristika ima prirodno korito sa velikim brojem prirodnih kaskada različite visine, prirodnih barijera, slapova i sl.

2.2. Dovodni cjevovod

Dovodni (tlačni) cjevovod položen je na desnoj obali rijeke Kraljušćice i uglavnom u zasjeku padine, gdje se formira i servisni put minimalne širine 5,0 m. Jedan dio cjevovoda se nalazi u trupu lokalnog puta za naselje Trešnjevica. Cijevi su

od armiranog poliestera (GRP) prečnika DN 1000 mm, SN10 i odgovarajućeg presjeka. Cijevi se polažu u prethodno iskopani i pripremljeni rov minimalne širine u dnu 2xDN(2,00m) i minimalne dubine 2,20 m, što osigurava nadsloj od 1,0 m iznad tjemena cijevi. Sa geomehaničkog stanovišta je procijenjeno da cjevovod prolazi stabilnim terenom, te da se ne očekuje kod izgradnje.

2.3. Strojara

Strojara se nalazi na desnoj obali rijeke Kraljuštica, ispod naselja Trešnjevica. Plato za smještaj strojare se formira zasjekom padine, odnosno desne obale. Strojara je čvrst objekat u kojem je smještena turbina sa pripadajućom opremom (hidraulički agregat, generator, transformator, elektrooprema upravljanje distribucije električne energije, transformator vlastite potrošnje, opreme za mjerenje električne energije i srednje naponsko postrojenje. Nosivu konstrukciju strojare čine armirano-betonski temelji (trake i samvi), zidovi od blok opeke d=25 cm, armirano-betonski stubovi, armirano-betonske grede i armirano-betonske ploče. Unutrašnje dimenzije strojare su 11,5x8,00 m, dok svijetla visine iznose 5,8 m. Uz strojaru je predviđen prostor za boravak u slučaju kontrole i remonta postrojenja u sklopu kojeg se nalazi mokri čvor. Kota dna strojare je na 291,50 m.n.m.

Energetski transformator (4500 kVA, 6,3/20 kV, 50 Hz) je smješten u strojari. Transformator je u suhoj izvedbi. Elektrana će biti priključena KV kablovskim vodom ili DV nadzemnim vodom po projektu koji će biti izgrađen poštujući uslove koje propiše nadležna elektrodistributivna organizacija.

3. Okolinska dozvola se daje pod sljedećim uvjetima:

3.1. Mjere sprečavanja i smanjenja štetnih utjecaja na tlo i vode tokom izgradnje i korištenja:

- kod izvođenja zemljanih radova uslijed izgradnje cjevovoda i pristupnog puta osigurati kosine i usjeka, tako da se spriječi klizanje i odron materijala u rijeku,
- ukoliko dođe do oštećenja lokalnih puteva i druge infrastrukture, investitor je u obavezi izvršiti sanaciju istih,
- u toku izgradnje treba posebno urediti prostor za smještaj mehanizacije na način da se spriječi svako zagađivanje vode uljima, mastima i gorivom iz strojeva i vozila,
- u toku gradnje, građevinske radove izvoditi u periodu niskog vodostaja,
- u toku eventualnih miniranja poduzeti mjere upozorenja, alarmiranja i zaštite radnika, prolaznika i divljači,
- uraditi zaštita korita i kosina lomljenim kamenom i betonom, nizvodno od vodozahvata, a u cilju sprečavanja erozije korita,
- osigurati ekološki prihvatljiv protok 258 l/s ispod vodozahvata, što predstavlja 10% srednjeg godišnjeg proticaja na profilu, a što je propisano i Rješenjem o vodoprivrednoj saglasnosti broj UP-I: 40-1/25-2-18/09 od 11.5.2009. godine koje je izdala Agencija za vodno područje Jadranskog mora.

3.2. Mjere za upravljanje otpadom:

- uspostaviti evidenciju o količinama, vrsti i načinu zbrinjavanja otpadnih materija,

- vršiti prikupljanje, selektiranje i adekvatno konačno zbrinjavanje otpadnih ulja i čvrstog energetskog otpada, nakon remonta i redovnih radova na održavanju MHE "Kraljušćica 3",
- otpadne materije koje je moguće reciklirati, kolektirati i predaju licenciranim firmama za upravljanje otpadnim materijama,
- otpadne materije, biomasu, kao i neiskorišteni građevinski materijal prikupljati na određenim privremenim i kontroliranim deponijama,
- sve upotrebljive otpadne materije i biomasu usmjeriti za ponovno korištenje i reciklažu,
- otpad konačno zbrinuti na najbližu deponiju otpada.

3.3. Mjere zaštite biljnog i životinjskog svijeta:

- vršiti poribljavanje nizvodno od vodozahvata, zavisno od količine vode, u saradnji sa ribolovnim društvima u Općini Konjic, dva puta godišnje (ili na način) radi očuvanja ribljeg fonda i drugih akvatičnih organizama. Instalirati i redovno održavati uređaj za automatsku regulaciju protoka biološkog minimuma.

3.3. Mjere sigurnosti i predostrožnosti od incidentnih situacija:

- prije i u toku građevinskih i drugih radova, poduzeti mjere sigurnosti, označavanja i obavještenja o radovima.

3.4. Mjere za sprječavanje i minimiziranje negativnog utjecaja buke:

- građevinske radove koji produkuju buku organizirati na način da se obavljaju tokom dnevnog razdoblja, a samo u izuzetnim slučajevima kad to zahtjeva tehnologija, tokom noći;
- redovno održavati svu opremu i uređaje,
- u slučaju bilo kakvog kvara koji može znatno povećati nivo buke, treba ograničiti i/ili prekinuti rad i otkloniti kvar.

4. Granične vrijednosti emisija za zagađujuće materije

Ne očekuju se emisije zagađujućih materija u okoliš.

Granične vrijednosti pokazatelja i dozvoljene granične vrijednosti koncentracije opasnih i štetnih materija u vodi (**u incidentnoj situaciji**) u drugi prijemnik (površinske vode) prema Pravilniku o graničnim vrijednostima pokazatelja i dozvoljenim graničnim vrijednostima koncentracije opasnih i štetnih materija u tehnološkim otpadnim vodama koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije odnosno drugi prijemnik (površinske vode) „Službene novine Federacije BiH“ broj 50/07 bitne su sa aspekta eventualnih zagađenja do kojih može doći tokom izgradnje i korištenja male hidroelektrane:

PARAMETAR	MJERNA JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	JAVNA KANALIZACIJA
OPĆI PARAMETRI			
Temperatura	°C	30	40
pH		6,0-9,0	5,5-9,5
Taložive materije	(ml/l)	0,5	10,0
Ukupne suspendirane materije	(mg/l)	35	<300

REŽIM KISIKA			
BPK ₅	(mgO ₂ /l)	25	250
KPK-Cr	(mgO ₂ /l)	125	700
ORGANSKE MATERIJE			
Mineralna ulja	(mg/l)	5,0	20,0
Ukupna ulja i masti	(mg/l)	20	100

4.1. Granične vrijednosti buke

Tokom rada male hidroelektrane „Kraljušćica 3“ ne očekuje se emisija buke u okoliš. Prema pravilniku o dozvoljenim granicama intenziteta buke i šuma Službeni list SRBiH 46/89 dozvoljeni nivoi vanjske buke, do kojih bi moglo eventualno doći, (kod prvih kuća) su:

Ekvivalentni nivo buke L _{eq}		Vršni nivo buke L ₁
Dan	Noć	75
60	50	

U smislu navedenog Pravilnika, dan je period od 06,00 do 22,00 sati, a noć od 22,00 do 06,00 sati. Vršni nivo L₁ predstavlja onaj nivo buke koji je prekoračen u trajanju od 1 % ukupnog vremena mjerenja, odnosno perioda dan ili noć.

5. Sistem monitoringa:

- u toku rada vršiti kontinuirano mjerenje protoka vode ispod vodozahvata za ustanovljenje ekološki prihvatljivog protoka od 314 l/s,
- okoliš oko vodotoka vratiti u prvobitno stanje za najviše dvije godine od izgradnje male hidroelektrane - MHE "Kraljušćica 3",
- monitoring vršiti na sljedeći način:

Medij	Parametar	Mjesto uzorkovanja	Učestalost mjerenja
Zrak	LČ10(μg/m ³)	- Kod najbližih stambenih objekata	U vrijeme gradnje male hidroelektrane.
Zrak	Taložni prah (mg/m ² d)	- Kod najbližih stambenih objekata	U vrijeme gradnje male hidroelektrane.
	Nivo buke (dB)	- Kod najbližeg stambenog objekta	Jednom godišnje
Voda	Protok vode- ekološki prihvatljivog protok je 258 l/s	- Ispod vodozahvata	Kontinuirano 24 sata

- Monitoring vrši, za tu namjenu, osposobljena institucija.

6. Izvještavanje o monitoringu

- Investitor je dužan izvještavati Federalno ministarstvo okoliša i turizma o prikupljenim podacima na način kako je to propisano odredbom člana 8. Pravilnika o registrima postrojenja i zagađivanjima („Sl. novine Federacije BiH“, broj: 82/07);

- izvještaji trebaju biti poslani najkasnije do 30.06. tekuće godine za prethodnu godinu izvještavanja,
- perater je dužan redovito izvještavati ovo ministarstvo o rezultatima monitoringa,
- bez odlaganja prijaviti svaku izvanrednu situaciju koja bi mogla negativno utjecati na okoliš.

7. Period važenja dozvole

Ova okolinska dozvola važi **pet godina** od dana uručenja Rješenja strankama.

Nakon dobija okolinske dozvole investitor je dužan pribaviti Rješenje o urbanističkoj saglasnosti od nadležnog organa (član 68. Zakona o zaštiti okoliša, „Službene novine Federacije BiH“ broj 33/03).

OBRAZLOŽENJE

Preduzeće „AMITEA“ d.o.o. Mostar u svojstvu investitora podnijelo je ovom Federalnom ministarstvu dana 7.8.2009. godine pod brojem UP-I/05-23-256/09 zahtjev za procjenu utjecaja na okoliš za malu hidroelektanu "Kraljušćica 3" instalisane snage 4,052 MW, koja će biti locirana na rijeci Kraljušćici, Općina Konjic, uz koji je dostavilo dokumentaciju propisanu odredbom člana 58. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine FBiH", 33/03).

Federalno ministarstvo okoliša i turizma, rješavajući po zahtjevu investitora preduzeće za građevinarstvo, trgovinu i usluge AMITEA d.o.o. Mostar, u postupku izdavanja okolišne dozvole, za izgradnju MHE Kraljušćica 3 Općina Konjic, a temeljem članka 58. i 59. i 60. Zakona o zaštiti okoliša („Sl. novine Federacije BiH“, broj: 33/03), članka 23. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti okoliša („Sl. novine Federacije BiH“, broj: 38/09) i članka 3. i 4. Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolišnu dozvolu („Sl. novine Federacije BiH“, broj: 19/04), dana 14.9. 2009. godine izdalo je zaključak o izradi Studije o procjeni utjecaja na okoliš.

19.11.2009. godine federalni ministar je imenovao Stručnu komisiju/povjerenstvo za analizu i ocjenu Studije o procjeni utjecaju na okoliš, koja je bila u obavezi da da stručno mišljenje o namjeravanom zahvatu.

Ovo Federalno ministarstvo je odnosni zahtjev u skladu sa članom 61 navedenog Zakona sa pripadajućom dokumentacijom dostavilo nadležnim organima i to:

1. HNK Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja,
2. Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije,
3. Udruženju građana „Zeleni Konjic“,
4. Općini Konjic, MZ Lisičići, Grabovci
5. Agenciji za vodno područje Jadranskog mora,
6. Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede,
7. Udruženju građana sportskih ribolovaca,

radi davanja sugestija i primjedbi s rokom za dostavljanja istih od 15 dana od dana prijema akta.

U ostavljenom roku mišljenje je dostavilo Udruženje za zaštitu okoline Zeleni Neretva Konjic kojim se kaže da je MHE „Kraljušćica 3“ obnovljivi izvor energije, ali da se bezuslovno mora osigurati biološki minimum i provoditi mjere upravljanja vodnim resursom i da mjerne letve instalirane na vodozahvatima udaljenim desetinama kilometara od općinskog sjedišta i stotinama od sjedišta nadležnih inspekcija nisu garancija održavanja EPP-a te sugerišu da, prihvatajući praksu Evrope, prihvate i osiguranje protoka – EPP putem automatske regulacije sa uređajima, dostupnim samo inspeksijsko-nadzornim službama. Mišljenje su dostavile i MZ Lisičići i MZ Grabovci u kojem ukazuju na značaj izgradnje ovih centrala na ukupan budući život generacije i generacije građana koji žive na ovim područjima., kao i Organizacije sportkih ribolovaca Konjic koji traže da investitor bude uslovljen da finansira ribarsku osnovu i da naučna ustanova utvrdi kolika će biti šteta ribljem fondu. S tim u vezi investitor je dužan da nadoknadi štetu nanijetu ribljem fondu u skladu sa Zakonom o slatkovodnom ribarstvu.

„AMITEA“ d.o.o. Mostar posjeduje Rješenje o vodoprivrednoj saglasnosti za izgradnju objekta MHE „Kraljušćica 3“ na rijeci Kraljušćici u Općini Konjic UP-I: 40-1/25-2-18/09 od 11.5.2009. godine godine izdatu od strane Agencije za vodno područje Jadranskog mora.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je u skladu sa odredbom člana 61. i 62. Zakona o zaštiti okoliša organiziralo javnu raspravu dana 18.12.2009. godine sa početkom u 11,00 sati u prostorijama Općine Konjic. Poziv za javnu raspravu je objavljen u dnevnom listu „Oslobođenje“ 23.1.2008. godine i u dnevnom listu „Dnevni avaz“ dana 01.12.2009. godine. Dokumentacija za prethodnu procjenu utjecaja na okoliš za malu hidroelektranu „Kraljušćica 3“ bila je dostupna u prostorijama Općine Konjic, u prostorijama „AMITEA“ d.o.o.Mostar, kao i na web stranici Federalnog ministarstva www.fmoit.gov.ba.

Javnoj raspravi su prisustvovali predstavnici Općine Konjic. O toku javne rasprave vođen je zapisnik. Na javnoj raspravi prisustvovalo je 37 sudionika. Mještani MZ Ličići i MZ Grabovci iskazali su zabrinutost da li će moći navodnjavati svoja imanja i da li će se redovno održavati biološki minimum vode, jer izvorište rijeke Kraljušćica služi i za vodosnabdijvanje lokalnog stanovništva. Razmotrivši odnosni zahtijev, cjelokupnu dokumentaciju, uzimajući u obzir rezultate sa javne rasprave te prijedloge ovo Federalno ministarstvo je utvrdilo mjere i uvjete na način kako je to utvrđeno u dispozitivu rješenja.

Odredbom člana 67. stav 1. Zakona o zaštiti okoliša propisane su mjere i uvjeti koje operator treba ispuniti tokom izgradnje, rada i prestanka rada postrojenja, a koji se kao standardi moraju primijeniti prilikom izdavanja okolinske dozvole. Obzirom da se u konkretnoj pravnoj stvari radi o izgradnji male hidroelektrane, vodilo se računa o očuvanju tla, voda, adekvatnom upravljanju otpadom, zaštiti biljnog i životinjskog svijeta, mjera sigurnosti i predostrožnosti od incidentnih situacija i monitoringu.

Predložene mjere zaštite okoliša podrazumijevaju davanje objektivnog roka od dvije godine investitoru za vraćanje okoliša oko vodotoka u prvobitno stanje. Kontrolni mjerni instrument za kontrolu biološkog minimuma mora biti vidljiv i dostupan svakom

zainteresiranom subjektu. Utvrđeni ekološki prihvatljivog protok je 314 l/s, a to je 10 % od ukupnog godišnjeg prosjeka protoka vode.

Na osnovu Studije uticaja na okoliš, vodeći računa o kriterijima iz člana 20. poglavlja IV Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu ("Sl. novine Federacije BiH", br. 19/04), propisivanjem mjera i uvjeta utvrđenih u dispozitivu rješenja ovo Federalno ministarstvo ocijenilo da predloženi projekat neće prouzrokovati negativne uticaje na okoliš pa je na osnovu člana 71. Zakona o zaštiti okoliša odlučeno kao u dispozitivu ovog rješenja.

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv istog nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe kod Kantonalnog suda u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja. Tužba se podnosi u dva istovjetna primjerka i uz istu se prilaže ovo rješenje u originalu ili ovjerenom prepisu.

U skladu sa Zakonom o federalnim upravnim taksama i tarifi federalnih upravnih taksi ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/98), tarifni broj 55. stav 3. točka 4. podnosilac zahtjeva je uplatio 80,00 KM na budžetski račun kod UniCredit zagrebačke banke.

MINISTAR
Dr. sc. Nevenko Herceg

Dostaviti:

- „AMITEA“ d.o.o. Mostar
- Zainteresiranim stranama
- (nadležni organi, javnost, NVO)
- Federalnoj upravi za inspeksijske poslove
- Dokumentaciji
- Arhivi

